

Posudok k diplomovej práci Bc. Pavly Bučilovej
Vidění a moc. Porovnání konceptů Guye Deborda a Michela Foucaulta

Zámerom predkladanej diplomovej práce je prispieť k riešeniu problému vzťahu videnia a moci predstavenému na základe komparácie dvoch vplyvných filozofických prístupov: koncepcie dozoru Michela Foucaulta a koncepcie spektaklu Guya Deborda. Autorka kladie dané dve autorské koncepcie do vzájomného kontrastu, aby preskúmala "podobnosti a rozdiely" (s. 5) v ich prístupoch k tomuto problematickému vzťahu. Cieľom danej komparácie je ukázať, ako sa jeden a druhý autor stavajú k možnosti spoločnosti vymaniť sa z dosahu moci spojenej s videním. Autorka v tejto súvislosti formuluje zaujímavú a odvážnu pracovnú hypotézu, podľa ktorej inšpirácia marxizmom Debordovi neumožňuje reflektovať vzťah videnia a moci v celej jeho šírke v kontexte nekapitalistických zriadení: "na rozdiel od Foucaultova konceptu dohľadu je Debordova teória spektaklu utopická." (s. 5)

Z hľadiska miery celkovej úspešnosti projektu diplomovej práce kladne hodnotím fakt, že si autorka kladie reálne dosiahnuteľné systematické ciele: porovnať filozofické východiská a zámery a politické prejavy a dôsledky dvoch tematicky podobných koncepcií, ktoré sa však vo všetkých porovnávaných ohľadoch líšia. Inými slovami, autorkiným cieľom je porovnať porovnateľné.

Naviac, autorka opiera toto svoje porovnanie o veľmi jasne formulovanú metodológiu. Ako sama píše "Práce metodologicky vychádza z rozlíšenia politických a filozofických východísk obou autorů: zatímco podle Deborda se dá vymanit z moci spektaklu pomocí nekapitalistického třídního uspořádání společnosti, Foucault vidí mocenské vztahy jako soubor určitých praktik, které prostupují celou společností, každým jedním z nás, a kterými jsme utvářeni stejně, jako my utváříme je. Proto je pro něj nemožné, abychom překonali či ze společnosti naprosto vyloučili propojení moci a vidění." (s. 5) Za účelom tohto rozlíšenia autorka konštruuje vlastnú rovinu porovnania, vymedzenú tromi filozofickými, politicko-sociálnymi a politicko-historickými kritériami, ktoré sa priamo vzťahujú k tvorbe oboch mysliteľov. Dané tri kritériá prehľadne vytyčujú oblasť porovnania, kde sa môžu Foucault a Debord príležitostne stretnúť. Systematicky totiž kladú tri otázky, v zodpovedaní ktorých porovnávaní autori výrazne kontrastujú: 1./ filozofické východiská pre reflexiu vzťahu videnia a moci, 2./ predstava spoločnosti prestúpenej vzťahom videnia a moci, 3./ postoj k totalitarizmu, normalizácii a revolučnému roku 1968.

Danú komparáciu sa Bc. Pavle Bučilovej podarilo výborne zvládnuť, s pre ňu charakteristickou odhodlanosťou, húževnatosťou a precíznosťou. Okrem týchto kvalít oceňujem i autorkinu samostatnosť a odvahu pri vyvodzovaní záverov z danej komparácie a pri formulovaní svojej vlastnej teoretickej pozície "spektakulárneho panoptikonu", veľmi vhodne a invenčne predlžujúcu východiskovú komparáciu smerom k aktuálnym diskusiám z oblasti tzv. štúdií dohľadu.

Predkladaná diplomová práca je kvalitná práve tak z hľadiska metodologickej organizácie a precíznosti výkladu teoretických referencií, ako i z hľadiska invenčnosti autorskej koncepcie. Pozitívne hodnotím i fakt, že autorka cituje v súlade s normou, výborne sa orientuje v potrebných teoretických referenciách a precízne pracuje s rozsiahlou odbornou literatúrou. Naviac, autorka dôsledne uvádza svoje zdroje a zmieňuje len tie teoretické koncepcie, ktoré potrebuje na rozpracovanie a riešenie pozorovaných problémov. Vďaka tomu si jej diplomová práca zachováva nielen vedecky precízny, ale i funkčný a koherentný charakter.

Diplomovú prácu Bc. Pavly Bučilovej doporučujem prijať k obhajobe. Navrhujem hodnotenie známku výborne (1).

Mgr. Michaela Fišerová, Ph.D.
EKS, FHS UK, Praha

V Prahe, dňa 15. 6. 2014

